

מבוא לפילוסופיה של הדת

Introduction to Philosophy of Religion

נתמה ורבין

קורס מס': 0618101601 שנת לימודים: א,ב סמסטר: ב היקף שעות: 2 לתואר: ראשון

השיעורים יתקיימו ביום ג, בין השעות 14-16
שעת קבלה: בניין גילמן חדר 492, בתאום מראשון במייל, nverbin@post.tau.ac.il

תיאור הקורס

מהי אמונה? האם היא רציונלית או שמא היא אבסורדית? האם ניתן להוכיח באמצעים פילוסופיים שאלוהים קיים או שאינו קיים? בקורס זה נעסוק בתשובות שונות לשאלות אלה החל מימי הביניים ועד המאה ה-21. נתבונן בטיעונים שונים לקיום האל, כגון בטיעוניו של אנסלמוס ושל תומס אקווינס. נתבונן בטיעונים לאי-קיום האל: בטיעונים לחוסר הקוהרנטיות של השיח הדתי, ובטיעוני צדיק ורע לו. כמו כן, נתבונן בפילוסופים ובתאולוגים הדוחים מכל וכל את הניסיון להציג טענות פילוסופים התומכים באמיתותה של האמונה הדתית, כגון קירקגור וישעיהו ליבוביץ.

דרישות הקורס

נוכחות בלפחות שני שלישים מההרצאות, קריאת החומר הביבליוגרפי משבוע לשבוע, בחינה. הציון בקורס זה נקבע בהתאם לציון בבחינה.

תכנית השיעורים :

מס' השיעור	תאריך	נושא השיעור	קריאה נדרשת
1	14.3	מהי אמונה: מושגי אמונה שונים	הלברטל, מהי אמונה
2	21.3	מושג האמונה של קירקגור	קירקגור אמת כסובייקטיביות
3	27.3	מושג האמונה של קירקגור	קירקגור, WORKS OF LOVE
4	4.4	מושג האמונה של ליבוביץ	ליבוביץ, המשבר כמהותה של היהדות
5	5.4	פידאיזם וויטגנשטייניאני	Braithwaite, או, בירת, או ורבין, "Uncertainty and Religious Belief"
6	25.4	אמונה כיחס אל טענה	פלנטינגה, Reason and Belief in God
7	9.5	טיעונים לקיום האל: טיעונים אונטולוגים	אנסלמוס, היק
8	16.5	טיעונים אונטולוגים	קאנט
9	23.5	טיעונים קוסמולוגיים	תומס אקווינס ודיוויס פרק 5
10	6.6	טיעונים	יום, דיאלוגים על

הדת הטבעית	טלאולוגים לקיום האל		
אדמס ואדמס	בעיית צדיק ורע לו	13.6	11
אייר	אמונה ושפה	20.6	12
רמב"ם	אמונה ושפה	27.6	13

הערה: סדר השיעורים לפי תאריך הוא אופציונלי ונתון לשינויים בהתאם להתקדמות בכיתה.

ביבליוגרפיה

מהי אמונה דתית

משה הלברטל, "על מאמינים ואמונה", על האמונה: עיונים במושג האמונה ובתולדותיו במסורת היהודית. עורכים: משה הלברטל, דוד קורצווייל, אבי שגיא ירושלים: כתר, תשס"ה, עמודים 11-38.

Soren Kierkegaard, "Truth is Subjectivity" in Philosophy of Religion: Selected Readings. Michael Peterson, William Hasker, Bruce Reichenbach and David Basinger (eds.) New York and Oxford: Oxford University Press, 1996, pp. 80-84

Soren Kierkegaard, Works of Love Trans. Howard and Edna Hong New York: Harper and Row Publishers, 1962, pp. 23-33, 213-230

ישעיהו ליבוביץ, "המשבר כמהותה של היהדות" אמונה, היסטוריה, ערכים. ירושלים: אקדמון, תשמ"ב, 56-64.

קרל בארת, יסודות הדוגמטיקה הנוצרית. תל אביב: רסלינג, 2005 עמודים 17-52.

R. B. Braithwaite, "An Empiricist View of the Nature of Religious Belief" in The Philosophy of Religion. Basil Mitchell ed. Oxford: Oxford University Press, 1982, 72-91.

D. Z. Phillips, "Religious Beliefs and Language Games" in his Wittgenstein and Religion. New York: St. Martin's Press, 1993, pp. 56-78.

N. K. Verbin, "Uncertainty and Religious Belief", International Journal for Philosophy of Religion 51/1 (Feb 2002), 1-37.

Alvin Plantinga, "Reason and belief in God" in Faith and Rationality. Alvin Plantinga and Nicholas Wolterstorff eds. London: University of Notre Dame Press, 1983, pp. 16-93.

חלק א: אמונה כעמדה רציונלית

טיעונים אונטולוגיים לקיום האל

Anselm, Proslogion. Trans. M. J. Charlesworth Oxford: Clarendon Press, 1965, chapters 2-4.

עמנואל קאנט ביקורת התבונה הטהורה ספר 2 פרק 3 חלק 4 עמ, 303-308.

ו. פ. אלסטון, "בדיקה מחודשת של הראיה האונטולוגית" מבחר טקסטים פילוסופים מפרמנידס עד הוגי ימינו: מקראה באונטולוגיה. עורך: אברהם צבי בראון, ירושלים: מגנס, תשל"ז, כרך א, עמ 139-157.

John Hick, "Grounds for belief in God" in his Philosophy of Religion Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1983, pp. 15-30.

טיעונים קוסמולוגיים

Thomas Aquinas, Summa Theologica. Blackfriars in conjunction with Eyre and Spottiswoode, London and McGraw-Hill Book Company, New York: 1964, Part I Question 2 Article 3.

Brian Davies, "The cosmological argument" in An Introduction to Philosophy of Religion. Oxford and New York: Oxford University Press, 1993, chapter 5.

טיעונים טלאולוגיים

יום, דיאלוגים על הדת הטבעית ירושלים: מאגנס, תשמ"ב, סעיפים ב-ח, עמודים 55-118.

Brian Davies, "The argument from design" in An Introduction to Philosophy of Religion. Oxford and New York: Oxford University Press, 1993, chapter 6.

ניסים

מלכים א יח 17- יט 21.

David Hume, Enquiry Concerning Human Understanding in Hume Enquiries ed. Selby-Bigge Oxford: Oxford University Press, 1902, section x part 1, pp. 83-88.

Charles Taliaferro, Contemporary Philosophy of Religion Oxford: Blackwell, 1999, pp. 374-378

חלק ב: אמונה כעמדה אירציונלית:

צדיק ורע לו

ספר איוב, פרקים א-ד, ט-י, יג-יד, כט-לא, לח-מב.

רבי משה בן מימון, מורה נבוכים, תרגום: מיכאל שוורץ, תל אביב: אוניברסיטת תל אביב, 2002, חלק ג פרקים כב-כג

Adams and Adams eds. The Problem of Evil Oxford: Oxford University Press, 1990, pp. 1-24.

שאלת הקוהרנטיות של תארי האל

Nelson Pike, "Omnipotence and God's ability to Sin" American Philosophical Quarterly 6/3 (July 1969), 208-216

D. Z. Phillips, The Problem of Evil and the Problem of God. Minneapolis: Fortress Press, 2005, Chapters 1-2.

N. Verbin, Divinely Abused: A Philosophical Perspective on Job and his Kin London and New York: Continuum, 2010, chs, 1,2,5

אמונה ושפה

האתגר הפוויטביסטי

Ayer, "Critique of Ethics and Theology" in his Language Truth and Logic. 2nd edition. London: Gollancz, 1946, pp. 102-120.

Anthony Flew, "Theology and Falsification" in The Philosophy of Religion Basil Mitchell ed. Oxford: Oxford University Press, 1982, pp. 13-22.

הרמב"ם, מורה נבוכים, חלק א, פרקים נא-סא